

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

FUNDUR VÍSINDAMANNARÁÐS ALMANNAVARNA

Dags: 05.11.2014

Kl.: 09:30

Staðsetning: Björgunarmiðstöðin í Skógarhlíð.

Fundarefni: Umbrotin í Bárðarbungu

Fundinn sátu: Vísindamenn frá Veðurstofu Íslands og Jarðvísindastofnun Háskólans, ásamt fulltrúum frá almannavarnadeild ríkislögreglustjóra, Umhverfisstofnun og Sóttvarnalækni.

Meginefni fundar

- Eldgosið í Holuhrauni
- Loftgæði
- Sviðsmyndir

Fundargerð

- Eldgosið í Holuhrauni heldur áfram með svipuðum hætti og verið hefur undanfarið. Færð er farin að þyngjast verulega á gosstöðvunum sem gerir vísindamönnum erfitt fyrir að fylgjast með gosinu í Holuhrauni.
- Jarðskjálftavirkni í Bárðarbungunni heldur áfram að vera mikil. Frá hádegi á mánudag, 3. nóvember, hafa mælst 200 skjálftar við Bárðarbungu. Sá stærsti varð á þriðjudag, 4. Nóvember, kl. 20:45 uppá M4,8. Alls voru 15 skjálfta á milli M4 og 5 og 15 á milli M3 og 4. Ekki hefur mælst skjálfti stærri en M5,0 síðan á sunnudag.
- GPS stöðin í öskju Bárðarbungu sýnir að sigið heldur áfram með svipuðum hraða og verið hefur undanfarnar vikur. Samkvæmt mælingum sem gerðar voru með flugvél ÍSAVÍA í gær er sigskálin 1,1-1,2 rúmkílómetrar að stærð og mesta sig orðið 44 metrar.
- Afl jarðhitasvæðanna í Bárðarbungu er nú nokkur hundruð megavött og bráðnun metin um 2 rúmmetrar á sekúndu. Mælingar úr flugi vísindamanna yfir jarðhitakatlana í gær, þriðjudag, sýna að katlarnir hafa dýpkað um 5-8 metra undanfarna 11 daga.
- Um 30 skjálftar hafa mælst við bergganginn og gosstöðvarnar í Holuhrauni frá því á mánudag, allir minni en M2,0.
- Hreyfingar á GPS mælum á umbrotasvæðinu sýna litlar breytingar. Þó má greina að dregið hefur úr siginu inn að Bárðarbungu.
- Loftgæði:
 - Í dag (miðvikudag) má búast við gasmengun norðaustur og síðar norðvestur af gosstöðvunum. Á Austfjörðum í fyrstu, en síðar á Norðurlandi vestur í Skagafjörð. Á morgun (fimmtudag) berst gasmengun frá eldgosinu til norðvesturs og vesturs af gosstöðvunum, en til suðvesturs annað kvöld.
 - Tvennskonar tveggja daga spár eru gerðar vegna mengunar frá eldgosinu. Annars vegar er um að ræða textaspá með kortum sem gerð eru af veðurfræðingi á vakt, sjá [Gas spá](#). Hins vegar er hægt að skoða sjálfvirk [Gas líkan](#), en þetta er tilraunakeysla sem er í þróun og taka ber með [fyrirvara](#). Veðurstofan biður fólk að [Skrá mengun](#), verði það hennar vart.
 - Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaeði.is Þar eru einnig aðgengileg gögn frá handmælum sem eru víða um land.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

- **Leiðbeiningar:**
 - Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum, auka kyndingu og slökkva á loftræstingu. Gott er að lofta vel út þegar loftgæði eru góð. Fólk sem finnur fyrir óþægindum er hvatt til þess að hafa samband við sína heilsugæslustöð. Tafla um viðbrögð við loftmengun hefur verið birt á vef Umhverfisstofnunar www.ust.is. Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgæði.is Veðurstofan birtir textaspár á vef sínum og viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast.
 - Tilmæli og leiðbeiningar má finna hjá [Umhverfisstofnun](#) og [Embætti landlæknis](#), m.a. töflu um [rétt viðbrögð](#).
 - Veðurstofan birtir spár um útbreiðslu brennisteinstvíldis á vef sínum eins og greint er frá hér að ofan og þær eru einnig lesnar með veðurfregnum í útvarpi. Leitast er við að koma spánum til skila í sjónvarpsveðurfréttum.
 - Umhverfisstofnun hefur dreift handmælum víða um land til að bæta upplýsingaöflun um dreifingu mengunarinnar og niðurstöðurnar má sjá bæði á vef hennar og Veðurstofunnar.
 - Hægt er að senda inn fyrirspurnir og upplýsingar til Umhverfisstofnunar vegna loftmengunar á netfangið gos@ust.is. Umhverfisstofnun óskar sérstaklega eftir upplýsingum frá fólki sem hefur orðið vart við mikla mengun; hvar það var statt, tímasetningu, lýsingu á gasmekki, eins og lit og skyggni, og lýsingu á áhrifum (sviði í augum o.s.frv.).
- Þrír möguleikar eru áfram taldir líklegastir um framvindu:
 - Gosið í Holuhrauni fjarar út og öskjusig í Bárðarbungu hættir.
 - Stórt öskjusig í Bárðarbungu. Gos í Holuhrauni verður langvinnt eða vex. Mögulegt er að sprungan lengist til suðurs inn undir Dyngjujökul og valdi jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annars staðar undir jöklinum.
 - Stórt öskjusig í Bárðarbungu og gos í öskjubroti. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi. Öskufall gæti orðið nokkurt.
Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.
- **Frá Veðurstofu Íslands:** Litakóði fyrir flug er áfram appelsínugulur fyrir Bárðarbungu.
- Næsti fundur vísindamannaráðs verður föstudaginn 7. nóvember.